

Сабақтың тақырыбы:

Географиялық карталар мен шартты белгілер.

Сабақтың мақсаты:

Географиялық карталар мен шартты белгілерді жіктеу;

Географиялық шартты белгілерді қолдана отырып, карталады оқу;

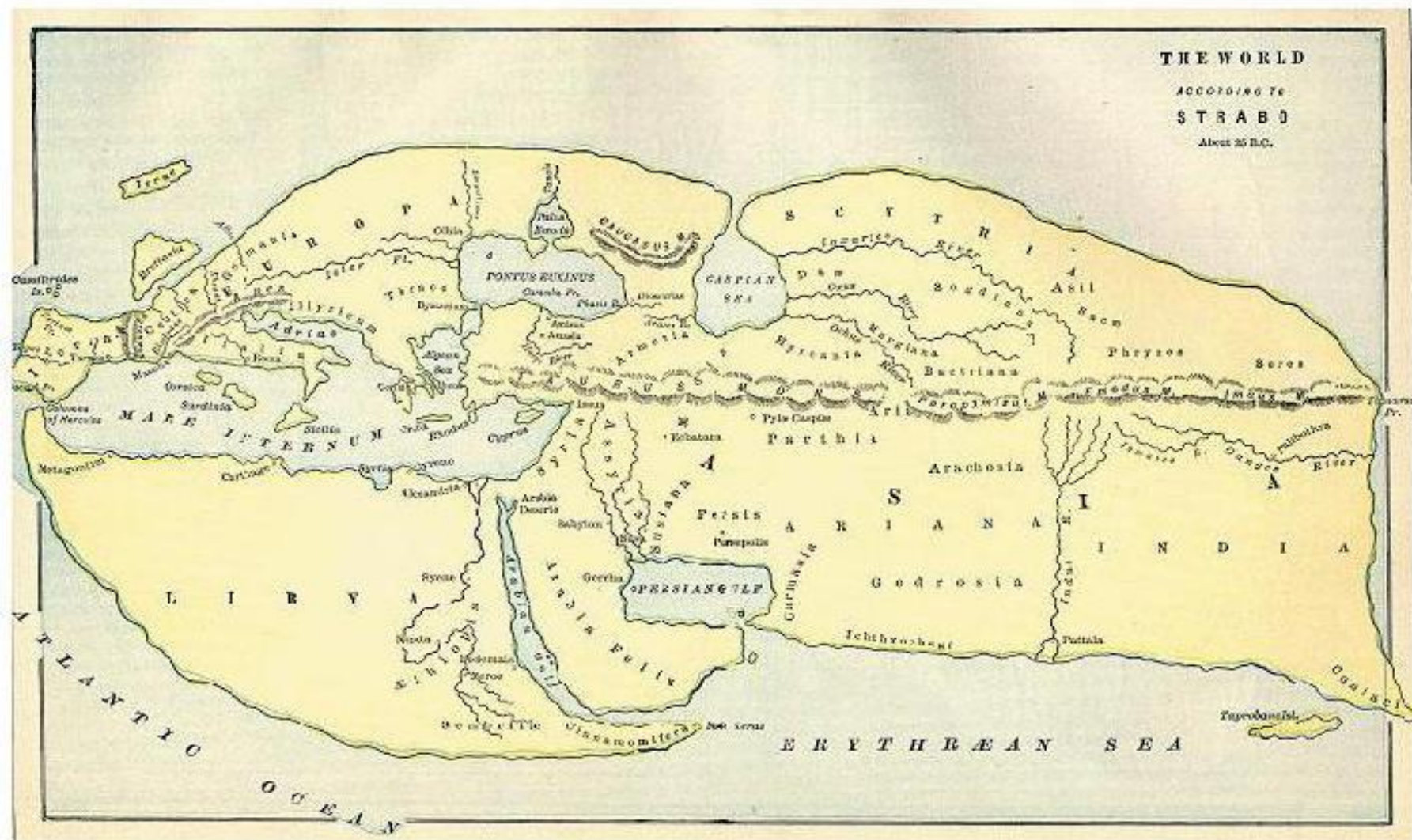
Бағалау критерийлері

- **Талдау.** Карталар мен пландардағы шартты белгілерді ажырата алады. Карталарды шартты белгілеріне қарай топтастырып, себебін түсіндіре алады.
- **Қолдану.** Физикалық карталарда берілген кез-келген елді шартты белгілерді қолдана отырып, сипаттай алады.

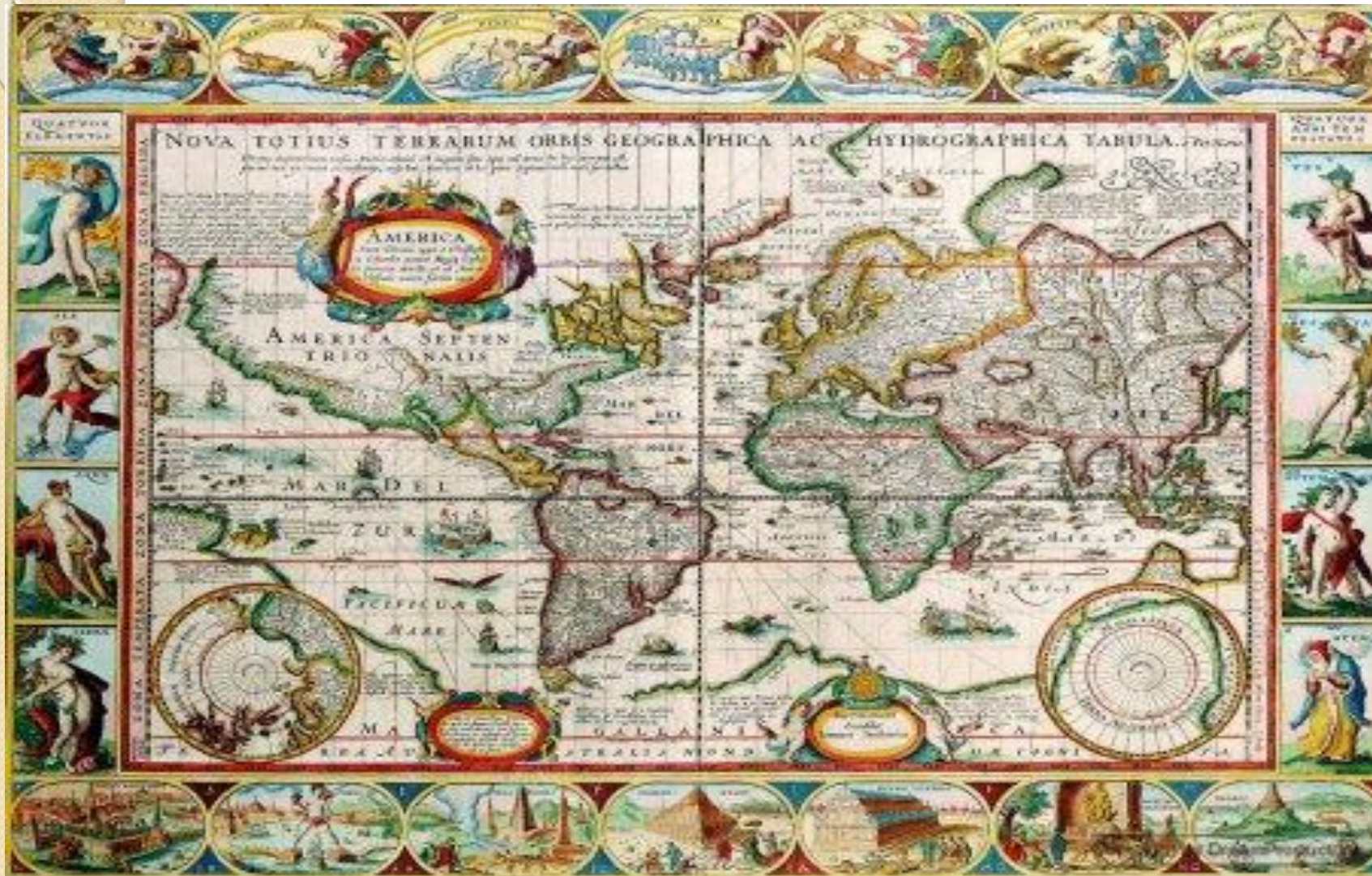
Ой-шақыру

- 1. «Алғашқы карталар туралы не білесіздер»?

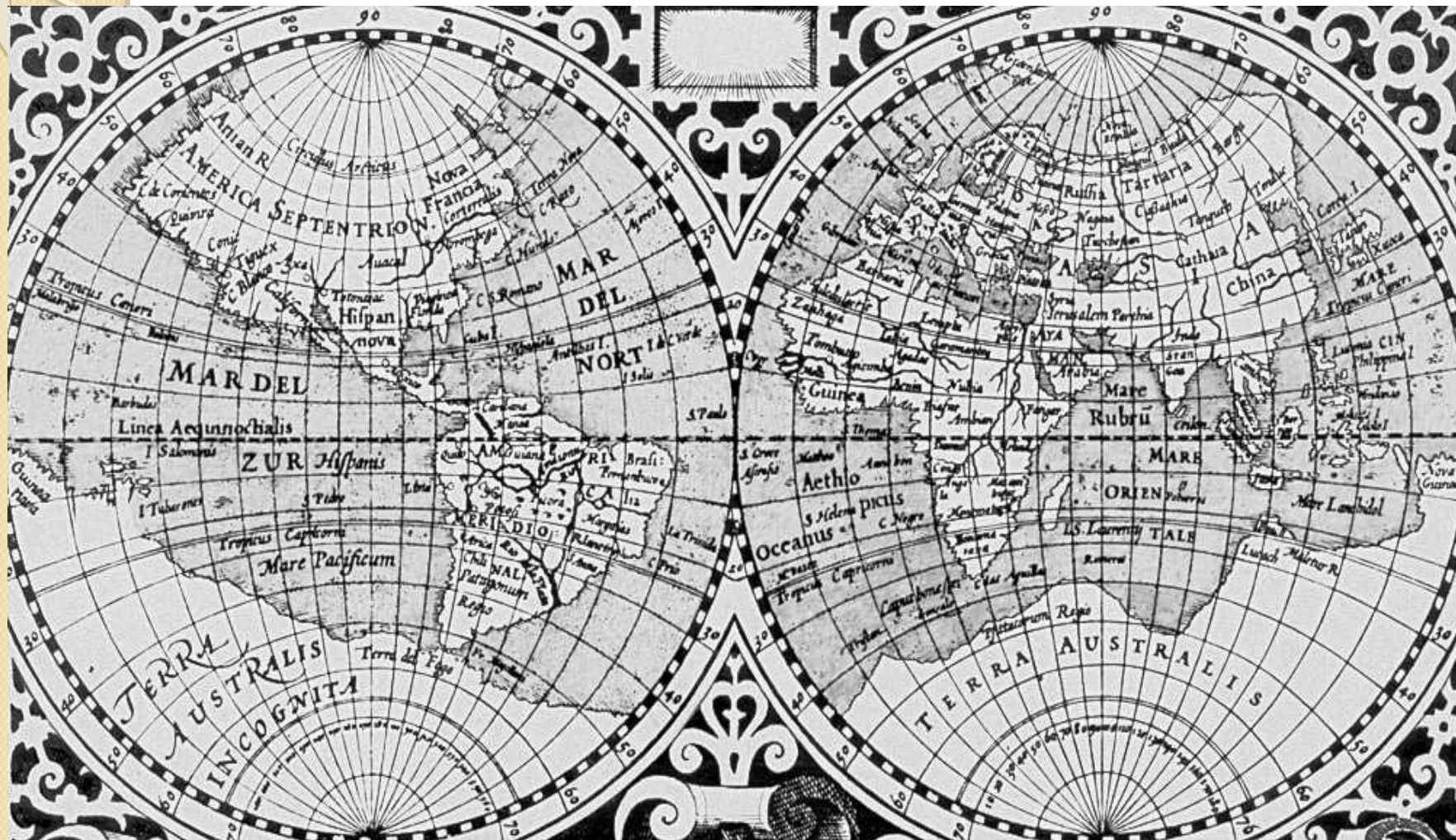
Страбон картасы

XV-XVII ғасырлардағы карталар

Г. Меркатордың картасы

Терминдермен жұмыс.

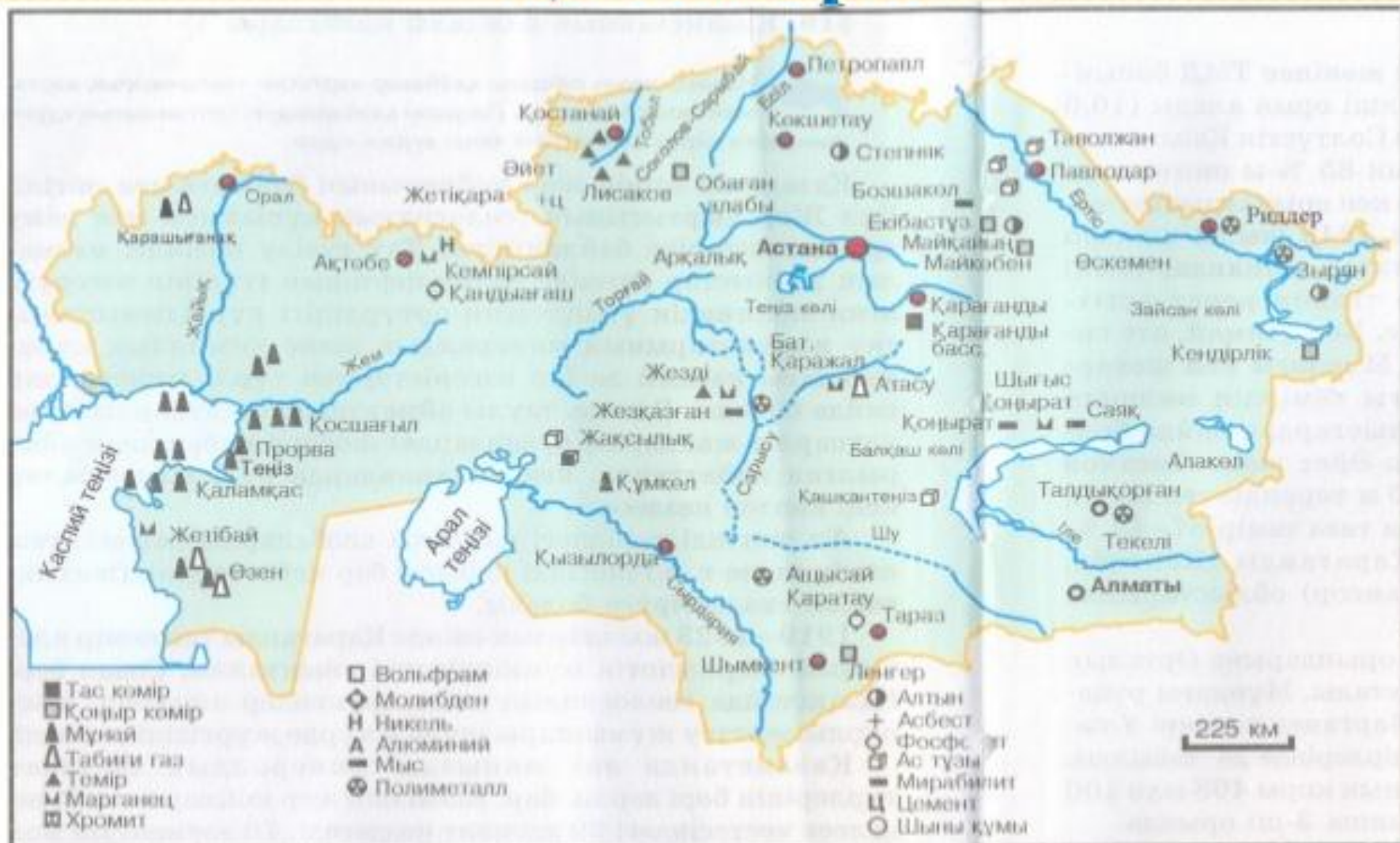
- Масштаб,
- карта,
- картаның элементтері,
- градус торы,
- географиялық бойлық,
- географиялық ендік,
- географиялық координата,
- абсолюттік биіктік,
- салыстырмалы биіктік

Сынышпен жұмыс.

Қазақстанның пайдалы қазбалары

ЦИФРАМИ НА КАРТЕ ОБОЗНАЧЕНЫ

ЕВРОПА		
1 Эстония	6 Лихтенштейн	10 Сербия и Черногория ⁷
2 Нидерланды	7 Словения	11 Македония
3 Бельгия	8 Хорватия	12 Албания
4 Люксембург	9 Босния и Герцеговина	
5 Швейцария		

АЗИЯ		
13 Грузия	19 Палестинские территории ⁸	
14 Армения	(Западный берег реки Иордан и сектор Газа)	
15 Азербайджан		
16 Киргизия	20 Израиль	
17 Таджикистан	21 Иордания	
18 Ливан	22 Кувейт	
	23 Бахрейн	

ГОСУДАРСТВА И ТЕРРИТОРИИ

АЗИЯ		АЗИЯ	
24 Катар	29 Бангладеш	33 Тунис	39 Кот-д'Ивуар
25 Объединенные Арабские Эмираты	30 Камбоджа	34 Гамбия	40 Буркина Фасо
26 Корея Народная Демократическая Республика	31 Малайзия	35 Гвинея-Бисау	41 Гана
27 Республика Корея	32 Бруней	36 Гвинея	42 Того
28 Бутан		37 Сьерра-Леоне	43 Бенин
		38 Либерия	44 Экваториальная Гвинея
			45 Центрально-африканская Республика
			46 Эритрея
			47 Джибути
			48 Руанда
			49 Бурунди
			50 Замбия
			51 Малави
			52 Зимбабве
			53 Свазиленд
			54 Лесото

АМЕРИКА	
55 Гаити	61 Никарагуа
56 Доминиканская Республика	62 Коста-Рика
57 Белиз	63 Панама
58 Гватемала	64 Суринам
59 Гондурас	65 Гайана (Фр.)
60 Сальвадор	66 Уругвай

Примечания.
 1. Международно-правовой режим Антарктиды и других территорий, расположенных южнее 60° южной широты, регулируется Договором об Антарктике от 1 декабря 1959 г.
 2. Будущее Западной Сахары подлежит урегулированию согласно соответствующим решениям ООН.
 3. Майотта имеет статус «территориальной единицы» Франции. Генеральная Ассамблея ООН признает право Союза Коморских Островов на территорию Майотты.

4. Фолклендские (Мальвинские) Острова – спорная между Аргентиной и Великобританией территория; фактически является владением Великобритании с центром Порт-Стэнли.
 5. Британская Территория в Индийском Океане (архипелаг Чагос) создана вопреки решениям Генеральной Ассамблеи ООН.

6. Палестинские территории (Западный берег реки Иордан и сектор Газа) оккупированы Израилем в 1967 г. В настоящее время в рамках мирного урегулирования на Ближнем Востоке идет процесс формирования палестинского самоуправления.
 7. 3 июня 2006 г. по результатам референдума была провозглашена независимость Черногории; 5 июня 2006 г. провозглашена независимость Сербии.
 ----- Граница между Республикой Сербия и Республикой Черногория

-
- <https://www.youtube.com/watch?v=eYwpVWBUQtBk>
  - «Географиялық карталар» бейнеролигі.

Жеке жұмыс. 20 минут.

- Жалпы географиялық және тақырыптық карталарды салыстыру.
- 1. Жалпы географиялық карталар және тақырыптық карталарда жер бетінің қандай көріністері бейнеленеді.
- 2. Жалпы географиялық және тақырыптық карталардағы масштабтың айырмашылығын түсіндіріңіз?
- 3. Жалпы географиялық және тақырыптық карталардағы шартты белгілердің айырмашылығын жазыңыз?
- 4. Географиялық карталар қандай әдістермен жасалады.

Рефлексия.

- Бүгінгі сабақта мен географиялық карталар туралы білдім;
- Географиялық карталар білуде қиындық болды;
- Менің өмірімде карталардың алатын орны.

- Атақты жазушы Ж.Верн романындағы басты кейіпкердің бірі Жердің ортасына саяхат жасау кезінде координатасы **64° с.е. 21°б.б.** болатын сөнген жанартаудың кратері арқылы өткен. Осы жанартау орналасқан аралды табыңыз.

- **Сабақтың тақырыбы:** Масштабты қолдану арқылы арақашықтықты есептеу.

- Географиялық координаталар

Сабақтың мақсаты:

- Географиялық координаталарды табу
- Масштабты қолдану арқылы арақашықтықты есептеу;

Бағалау критерийлері

- **Білу және түсіну.** Географиялық координат ұғымын (ендік, бойлық) біледі.
- **Қолдану.** Картаны қолдана отырып, кез-келген елді мекеннің координатасын анықтай алады.
- **Білу және түсіну.** Масштаб ұғымы мен оның түрлерін біледі.
- **Қолдану.** Масштабты қолдана отырып, карта бойынша елді мекендер арасындағы қашықтықты есептей алады.

Ой-шақыру.

- Масштабты қолдану арқылы түрлі есептерді шығарады.
- Мысалы: сандық масштабты атаулы масштабқа айналдыру.
- 1:10000
- 1:50000
- 1:1000 000

Картадағы екі қала арасындағы арақашықтықты есептеу.

- 1. Картада екі қаланың арақашықтығы 5 см-ге тең. Картадағы масштаб 1:8000 000. Қалалардың арақашықтығы нешеге тең.
- 2. Картада екі қаланың арақашықтығы 19 см-ге тең. Картадағы масштаб 1:8000 000. Қалалардың арақашықтығы нешеге тең.

-
- **Жұптық жұмыс. Географиялық координаталармен жұмыс жасау.**

Кері байланыс парағы

- 1. Мен бүгін сабақта..... жұмыс істедім.
белсенді
- 2. Бүгінгі сабақтағы өз жұмысыма .....
қанағаттанамын, қанағаттанбаймын.
- 3. Бүгінгі сабақ уақыты мен үшін .....**тез өтті, өтпей қойды**
- 4. Сабақта мен .....**шаршадым, шаршаған жоқпын**
- 5. Менің көңіл-күйім .....болды. **жақсы, жаман**
- 6. Сабақта танысқан материалдар мен үшін ..... **пайдалы, пайдасыз, қызықты, қызықсыз, оңай, қиын**